

HARRASTAMISEN SUOMEN MALLI HELSINGISSÄ

TOIMINTASUUNNITELMA LUKUVUOSI 2024-2025

Kaikki harrastukset pohjautuvat lasten ja nuorten toiveisiin sekä harrastuksen sisällä tapahtuvaan osallisuuteen. Tietoa lasten ja nuorten toiveista on kerätty usealla tavalla. Keskeinen tietopohja on valtakunnallinen koululaiskysely syksyltä 2022 ja taustatietona koululaiskysely syksyltä 2023. Osa kouluista vastaa kyselyihin hyvin kattavasti ja harrastustoiveet saadaan kyselyn kautta. Osan koulujen kanssa joudumme tekemään kohdennettua tiedonhankintaa lasten- ja nuorten toiveiden selvittämiseksi.

Seurannan mukaan alakouluissa toteutetut harrastukset vastaavat hyvin toiveita ja harrastukset ovat olleet suosittuja. Toteutamme Helsingin oman harrastuskyselyn huhtikuussa 2024 tarpeen mukaan koulukohtaisesti, jotta saamme ajantasaista tietoa lasten ja nuorten harrastustoiveista. Oppilaiden toiveet ovat pohjana ensi lukuvuoden harrastustarjottimelle.

Yläkouluikäisten oppilaiden harrastustoiveet olemme nivoneet osaksi kaikille yläkoulu ikäisille toteutettavaa Nuorisopalveluiden Nuorten Budjetti kyselyä. Nuorten Budjetti on vahva nuorten osallisuudenkanava, ja osana kokonaisuutta saamme tietoa nuorten harrastustoiveista toiveista. Näin toimien myös kuormitamme kouluja vähemmän ja kysely muodostuu osaksi laajempaa kokonaisuutta koulujen ja Nuorisopalveluiden yhteistyössä.

Jatkamme mallin toteuttamista Helsingin kolmen korin mallilla. Malli on todettu yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta vahvistavaksi ja näin toimien tuomme laajan kattauksen harrastuksia kaikille kouluille. Syyslukukaudella 2024 on myös syytä vahvistaa harrastuneisuutta tarveperustaisesti tarjoamalla jo ryhmissä mukana oleville harrastusten jatkuvuutta ja osaamisen syventämistä. Samalla aloitamme myös uusia ryhmiä, jotta myös uudet ja vasta-aloittavat pääsevät mukaan toimintaan. Harrastuksiin sitoutuminen ja jatkaminen on meillä selkeä tavoite, näin saamme syvyyttä ja pitkäjänteisyyttä harrastamiseen. Harrastaminen on myös tärkeä osa segregaaation ehkäisyä ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin yhdenvertaista vahvistamista.

Harrastusten hankintaa jatketaan hankintalain mukaisesti. Uusi tarjouskilpailu aukeaa keväällä 2024 ja julkisen hankinnan kautta hankitaan harrastukset lukuvuodelle 2024 – 2025.

Harrastusryhmien ja ohjaajan osaamisen ja ammattitaidon toimintakriteerit on suunniteltu varmistamaan laadukkaan harrastustoimintaa. Näin ollen hinta ei ole ainoa hankintaperuste vaan myös laatukriteeristö varmistaa harrastustoimijoiden korkean laadun.

Jatkamme hyväksi ja toimivaksi havaittua Harrastamisen Suomen mallin yhteiskehittämistä toimijoiden ja Harrastamisen mallin säännöllisissä neljä kertaa vuodessa tapahtuvissa toimijatapaamisissa. Koulujen yhteyshenkilöt ovat liittyneet toimijatapaamisiin. Lisäksi koordinaattorit tapaavat oman vastuualueensa yhteyshenkilöitä ja järjestämme myös yhteisen tilaisuuden koulujen yhteyshenkilöille. Toimijatilaisuuksissa jaamme prosessin tietoa sekä tärkeää asiakaskokemusta toimijoiden näkökulmasta. Tapaamisissa toimijoilla on myös keskeinen rooli. Tavoitteena on vahvistaa horisontaalista vertaistukea, jotta toimijoiden ja yhteyshenkilöiden kanssa yhdessä osaamme tuottaa parhaita ratkaisuja ja oppia toistemme kokemuksista. Toimijatilaisuudet ovat myös koulutuksellisia, ja tulevilla kaudella tuomme mukaan lastenoikeudet ja lapsiystävällisen kunnan viitekehiksen.

Tavoitteena on muodostaa yhtenäinen toimintakulttuuri harrastamisen ympärille ja kohderyhmä saa tasalaatuisempaa tarjontaa. Toimijatapaamisten palvelulupaus on vähintään neljä tilaisuutta lukuvuodessa.

Toimintamallissa on mukana kaikki Helsingin kaupungin alueella olevat ala-, ylä-, ja yhtenäiskoulut, sekä kaupungin omat, että valtion sopimuskoulut ja yksityiset oppilaitokset. Kaikissa kouluissa on koordinaattorille yhteyshenkilö, jonka kanssa koordinaattori sopii harrastamisen käytännön järjestelyistä mm. sopivien tilojen saaminen, kulku tiloihin, harrastamisen ajankohdat. Yhdessä tulee varmistaa, että tilat vastaavat harrastuksen sisällön vaatimuksia ja mahdollistavat harrastuksen laadukkaan toteuttamisen.

Harrastamisen mallin tarpeet on kirjattuna Kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan rehtoreiden vuosikelloon, ja tämän toivotaan osaltaan varmistavan oikea-aikaisuutta ja ennakoitavuutta mm. wilma tiedotuksessa ja tilavarauksissa.

Yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta vahvistetaan viestinnän keinoin, ilmoittautumista keventämällä ja mahdollisuudella tutustua harrastamiseen ilman ennakoitavuutta ja harrastaa muuallakin kuin omalla koululla. Viestinnässä tuotamme monikielistä ja selkokielistä tietoa harrastuksista. Lisäksi verkostoidumme kouluilla toimivien muiden ammattilaisten kanssa ja saamme heiltä apua nuorten kannustamisesta harrastuksiin, jota eivät muutoin välttämättä harrastuksiin löytäisi. Syynä voi olla esimerkiksi puutteellinen suomen tai ruotsin kieli taikka aiemmat epäonnistuneet kokemukset ja kokemattomuus harrastamisesta.

Harrastamiseen liittymisen tueksi, tuotamme myös tietoa perheiden omilla kielillä, jotta myös vanhempien ymmärrys tarjottavasta harrastustoiminnasta lisääntyy. Tämän toivotaan vahvistavan vanhempien tukea harrastuksiin ohjaamisessa. Tutkimusten mukaan vanhempien harrastuneisuus vahvistaa myös lasten harrastamista.

Osana yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta toimitamme laadukkaita harrastuksia myös erityiskouluille. Näissä kouluissa ei välttämättä toivota kolmea harrastusta, vaan yksi harrastus jostakin korista riittää. Harrastusryhmät ovat pienempiä ja useissa tapauksissa vaativat avustavan ohjaajan ja joillakin osallistujilla on myös oma avustaja mukana. Erityiskoulujen nuoret jäävät herkästi normaalin harrastustoiminnan ulkopuolelle, ja on merkityksellistä tuoda harrastukset myös nuorille, joilla lähtökohtaisesti on enemmän haasteita ja vähemmän mahdollisuuksia hakeutua vapaa-ajan harrastustoimintaan.

Yläkoulu ikäisten harrastuksiin löytämisen ja sitoutumisen varmistamiseksi vahvistamme yhteistyötä ja palvelupolkuja nuorten kanssa jo toimivien tahojen kanssa. mm. koulunuorisotyö, alueelliset nuorisotalot, järjestöt, kouluvalmentajat sekä muut nuorten parissa kouluilla toimivat aikuiset. Nämä ovat tahoja, jotka työssään kohtaavat nuoria, löytävät harrastamattomia ja osaavat kannustaa nuoria harrastamisen pariin. Tietoa kohderyhmän harrastuneisuudesta saamme kouluterveyskyselystä, Etsivän harrastustyön kyselystä ja Nuorisopalveluiden alueellisesta tiedonkeruusta. Kouluihin missä lasten ja nuorten harrastuneisuus on vähäistä ja / tai koettu yksinäisyys on korkealla, on tavoitteenamme kohdentaa lisää harrastuksia, tiivistää alueellista yhteistyötä ja seurata miten harrastukset tavoittavat nuoret. Teemme tarvittaessa korjausliikkeitä oikeiden harrastusten löytämiseksi ja lisäämme ryhmien määrää, jotta harrastavien nuorten määrä kasvaa ja harrastusten parissa olisi mahdollista löytää uusia ystäviä. Lukuvuonna 2024- 2025 panostamme erityisesti tarveperustaisille alueille samalla varmistaen universaalien palvelun kaikille kouluille.